

ПРОЄКТ РЕГЛАМЕНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ПРО ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З НИМ ІНІЦІАТИВИ

Володимир Шевчук

аспірант НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
ORCID: 0009-0006-4214-889X

У статті досліджено пропозицію Європейської комісії стосовно регламенту Європейського Парламенту та Ради, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту (Акт про штучний інтелект) та внесення змін до деяких законодавчих актів ЄС. Викладено огляд основних поправок до такої пропозиції Радою Європи. Проаналізовано і надано стисло характеристику інструментам, які покликані полегшити застосування вказаного документа, а саме модельного закону про штучний інтелект, моделі відповідності систем штучного інтелекту, стандартних договірних умов щодо штучного інтелекту.

Ключові слова: система штучного інтелекту, акт про штучний інтелект, модельний закон про штучний інтелект, договір про використання систем штучного інтелекту, модель відповідності систем штучного інтелекту

Постановка проблеми. Вплив систем штучного інтелекту (далі — ШІ) на життєдіяльність людей неможливо не помітити, адже такі галузі як транспорт, промислове виробництво, медицина, освіта, медіа тією чи іншою мірою використовують або прагнуть використовувати штучний інтелект. Глобальний інститут МакКінзі прогнозує, що до 2030 року 70 % компаній будуть використовувати хоча б один тип штучного інтелекту [1].

ШІ має переваги у застосуванні порівняно з використанням людських ресурсів, як от швидкість, дешевизна та якість. Разом з тим ШІ є потенційним носієм ризиків, які складно оцінити з урахуванням нинішнього рівня знань.

У цьому контексті важливим є питання прозорості систем ШІ. Так, «прозорі ШІ — це ШІ, які можна пояснити. Це дає змогу людям зрозуміти, чи моделі були ретельно перевірені та чи мають сенс і чому приймаються конкретні рішення» [2, 6]. Щодо непрозорості систем ШІ дослідниця з Каліфорнійського університету Дженні Баррелл зауважує, що «існує три типи непрозорості систем ШІ, серед яких вона виділяє: ті, які навмисно залишаються непрозорими, через таємничість, яку зберігають підприємства чи держави; ті, які є результатом технічної неграмотності, тому що вони надто складні, щоб бути зрозумілими широкому загалу, і ті, які виникають зі складних характеристик алгоритмів машинного навчання. Інакше кажучи, ті, які навіть програмісти не дуже розуміють» [3].

Незважаючи на недостатнє розуміння потенціалу ШІ, нині є підстави стверджувати, що за допомогою систем ШІ можуть обмежуватися фундаментальні права людини. Прикладом є обмеження свободи слова через використання алгоритмів на платформах соціальних медіа, які сортують контент; порушення приватності та перешко-

джання демократичним процесам унаслідок використання біометричних технологій масового стеження; дискримінація в ході використання алгоритмів відбору кандидатів. Отже, необхідність правового регулювання використання ШІ зумовлена його впливом на суспільні відносини та встановленням належної відповідальності внаслідок негативного впливу ШІ.

У квітні 2021 року, вперше у світі, Європейська комісія представила пропозицію стосовно регламенту Європейського Парламенту та Ради, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту (Акта про штучний інтелект) та внесення змін до деяких законодавчих актів союзу (далі Європейський Акт про штучний інтелект — ЄШІА) [4]. Оскільки регулювання відносин у сфері ШІ на основі ЄШІА може видатися складним через новизну положень, незрозумілість правозастосування на практиці та сувору відповідальність за порушення ЄШІА, а також різні підходи інших країн до регулювання відносин щодо ШІ, уже зараз ринок підготував кілька інструментів як щодо імплементації ЄШІА (окремих його положень) в інших країнах, так і щодо виявлення відповідності систем ШІ вказаному акту. І, звісно, у випадку наявності готової системи ШІ для передачі зацікавленим особам важливо належним чином унормувати такі бізнес-відносини у договорі. На сьогодні підготовлені деякі стандартні умови для використання систем ШІ у бізнес-середовищі, тривають проектні роботи з розроблення стандартних умов закупівлі систем ШІ державними органами.

Розвиток систем ШІ відбувається стрімко, що зумовило необхідність їх належного регулювання шляхом прийняття спеціального нормативного акта — ЄШІА, недотримання якого може спричинити негативні наслідки для відповідних сторін. Отож уже нині, на етапі розроблення ЄШІА, ринок підготував відповідні засоби щодо відповідності систем ШІ такому акту. Важливим видається питання аналізу основних положень ЄШІА та інструментів його застосування.

Літературний огляд. Окремі питання правового регулювання відносин щодо ШІ, інструментів для застосування ЄШІА досліджували вітчизняні вчені, як-от В. Г. Пилипчук, О. А. Баранов, О. С. Гиляка, Ю. І. Тюрю, а також іноземні науковці: Наталі Смуга, Мартін Іберс, Сімей Еліф Байбер, Доктор Сем Де Сілва, Лучіано Флоріді, Месаїс Холвейг, Маріаросарія Таддео, Хав'єр Амайя Сільва, Якоб Макандер, Юні Вен, Юроен Нейвс. Однак комплексне дослідження щодо інструментів застосування ЄШІА не було проведене. Актуальність теми зумовлена потребою українського законодавця бути готовим до імплементації ЄШІА, а ринку України — до використання надійних ШІ.

Метою дослідження є висвітлення основних аспектів європейського підходу до правового регулювання відносин щодо ШІ та інструментів застосування ЄШІА (окремих його положень) на практиці.

Виклад основного матеріалу. ЄШІА є частиною презентованого Єврокомісією пакету ШІ, який додатково включає повідомлення Єврокомісії щодо сприяння європейському підходу до ШІ [5]; перегляд скоординованого плану щодо ШІ (з державами-членами ЄС) [6]; відповідну оцінку впливу проекту ЄШІА на штучний інтелект [7]. Такий пакет ШІ визначає європейський підхід до регулювання ШІ в Євросоюзі. Згаданий підхід ґрунтується на двох принципах: досконалість та довіра [8], що гарантує безпеку та фундаментальні права і фокусується на конкретному використанні систем ШІ та пов'язаних з цим ризиках. Досконалість планується досягати шляхом сприяння розвитку та застосуванню ШІ в ЄС; забезпечення того, щоб ШІ працював для людей і був силою добра в суспільстві; формування стратегічного лідерства у секторах з високим впливом [9].

ЄШІА є результатом роботи, виконаної групою експертів зі ШІ, інших заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та експертів. Правила, встановлені в ЄШІА, за допомогою яких планується усунення ризиків у сфері використання систем ШІ, забезпечать

Рис. 1. Рівні ризиків систем ШІ відповідно до ЄША [9, 5]

Європейському Союзу провідну роль у встановленні глобального, золотого стандарту [8]. ЄША матиме екстериторіальний вплив завдяки так званому Брюссельському ефекту, коли компанії інших країн, зацікавлених у ринку ЄС, стандартизують свої продукти або послуги з метою дотримання правил Євросоюзу та спрощення своїх бізнес-процесів (Брюссельський ефект «де-факто») та коли формальне законодавство в інших країнах приймається з метою відповідності законодавству ЄС (Брюссельський ефект «де-юре»). При цьому вказується на обмеженість такого впливу ЄША залежно від секторів і застосувань [15]. ЄША чітко розрізняє системи ШІ залежно від рівнів ризику: (див. Рис. 1).

Крім ризик-орієнтованого підходу, ЄША пропонує технологічне нейтральне визначення системи ШІ; на рівні ЄС передбачено створення Європейської ради зі штучного інтелекту, до компетенції якої входить сприяння узгодженій реалізації нових правил і забезпечення співпраці між національними наглядовими органами та Єврокомісією; на національному рівні держави-члени повинні призначити один або кілька компетентних органів, у тому числі національний наглядовий орган для здійснення нагляду за застосуванням та впровадженням ЄША; залежно від тяжкості правопорушень передбачено адміністративну відповідальність у формі штрафу (до 30 млн євро або 6 % загального світового річного обороту); пропонуються заходи підтримки інноваційної діяльності, а саме створення так званих регулюючих пісочниць — контрольованих середовищ, які полегшують розроблення, тестування та перевірку інноваційних систем ШІ (протягом обмеженого періоду часу) до того, як вони будуть введені в дію на ринку.

Хоча в цілому критики позитивно оцінюють ЄША, усе ж таки вони надають свої зауваження та закликають до внесення змін. Так, М. Еберс та інші звертають увагу: на неясність вимог ЄША щодо мінімальної чи повної гармонізації законодавства державами-членами ЄС [17, 590]; на відсутність розмежування систем ШІ від ШІ і на те, що в ЄША системи ШІ стосуються майже всіх комп'ютерних програм і «такий широкий підхід може призвести до правової невизначеності» [17, 590]; на неясність регулювання окремих компонентів ЄША, розроблених індивідуально різними фахівцями; маніпулятивні системи ШІ, як заборонені, потребують уточнення [17, 591–592]; на потребі більш детальної класифікації високоризикованих систем ШІ, що дало б змогу ЄША бути більш гнучким і адаптивним [17, 593]; на недостатньо ефективну систему правозастосування, яка залежить від національних структур [17, 598–599].

Наталі Смуга та інші звертають увагу, що ЄШІА «не завжди точно розпізнає помилки та шкоду, пов'язану з різними видами систем штучного інтелекту, і тому не розподіляє відповідальність належним чином» [18, 2]. Очікується, що остаточна редакція ЄШІА буде прийнята у 2023 році, проте конкретна дата ще не відома. Зараз ЄШІА перебуває на узгодженні у Європейському Парламенті, після чого відбудуться так звані трилоги між Європейським Парламентом, Європейською Радою та Єврокомісією. З моменту затвердження остаточної редакції ЄШІА буде також надано пільговий період, що триватиме близько двох років і дасть змогу відповідним сторонам адаптуватися до нових правил [16].

У грудні 2022 року Рада Європи прийняла спільну позицію («загальний підхід») щодо ЄШІА, основні зауваження якої стосуються поняття системи ШІ з метою чіткого відмежування від більш простих систем програмного забезпечення; було також розширено перелік заборонених практик використання ШІ та запроваджено винятки у використанні його правоохоронними органами; змінено підхід до визначення систем ШІ високого ризику з метою чіткого відмежування їх від систем ШІ, які не спричиняють серйозних порушень фундаментальних прав або інших значних ризиків, а також уточнено вимоги до систем ШІ високого ризику; враховано ситуації, у яких системи ШІ можуть використовуватися для багатьох різних цілей (ШІ загального призначення); чітко визначено сфери, у яких ЄШІА не застосовується; з метою полегшення розуміння відповідності до ЄШІА було спрощено і пояснено положення щодо процедур оцінки відповідності; уточнено та спрощено питання щодо нагляду за ринком ШІ, залучення заінтересованих осіб для підготовки імплементаційних та делегованих актів з метою впровадження ЄШІА; пом'якшено відповідальність для підприємств малого та середнього бізнесу і стартапів; змінено вимоги щодо прозорості (обов'язкова реєстрація в базі даних ЄС щодо ШІ з високим ризиком, обов'язок повідомляти осіб про факти застосування до них систем ШІ з метою розпізнавання емоцій); введено процедуру оскарження положень ЄШІА до відповідного компетентного органу; внесено суттєві зміни щодо положення про заходи на підтримку інновацій [10].

Оскільки очікується, що ЄШІА буде мати світовий ефект, адже розробники прагнуть урахувати в ньому виклики сучасного демократичного світу при створенні і використанні ШІ, на сьогодні створюються умови для полегшеної імплементації його іншими країнами. Зокрема Інститут регулювання представив Модельний Закон про штучний інтелект (далі — ШІЗ), який має на меті допомогти іншим країнам розробити або оптимізувати власний ШІЗ. Такий модельний закон не може бути використаний у розробленому вигляді, а слугує орієнтиром для прийняття важливих регуляторних рішень на його основі [11]. Вказаний закон містить оригінальні положення щодо регулювання ШІ, а також пропонує заінтересованим особам використати положення як ЄШІА, так і чинних нормативно-правових актів інших країн.

Структура ШІЗ побудована відповідно до кольорового кодування для врахування різних можливостей упровадження тих чи інших положень у різних юрисдикціях, зокрема юрисдикціях розвинутих економік. Так, зелений колір означає положення, які «технічно легко реалізувати» або «неминучі/суттєві, але є середньої важкості для реалізації» і рекомендуються для всіх юрисдикцій. Жовтий колір означає, що положення мають середню складність. Модельний закон тлумачиться таким чином, що він ґрунтується на положеннях, позначених зеленим кольором, а положення жовтого кольору можна додавати з метою розширення. Аспект технічно простої та середньої реалізації сам по собі не повинен бути основою для включення або виключення положень у певному нормативному акті. Більш важливим є загальне кількісне впровадження та, зокрема, правозастосовні можливості юрисдикції, що важливо навіть для дуже технічно розвинених юрисдикцій. Тому при виборі тих чи інших положень необхідно відповісти на запитання, чи є у нас необхідні (кількісні) правозастосовні

можливості для виконання всіх положень, які ми вважаємо ідеальними? Якщо ні, то на яких положеннях ми будемо зосереджуватися з точки зору правозастосування, куди ми спрямуємо наші ресурси? Відповідь на ці запитання змусить виключити навіть деякі положення, позначені зеленим кольором [11].

Незважаючи на те що ЄШІА перебуває на стадії погодження та доопрацювання, на сьогодні вже існують моделі, які дадуть змогу протестувати системи ШІ на відповідність такому ЄШІА. Ідеться про інструмент під назвою sarAI, представлений дослідниками з Оксфордського університету, для проведення оцінки відповідності системи ШІ ЄШІА. Такий інструмент надає організаціям практичні рекомендації щодо того, як перевести етичні принципи високого рівня в перевірені критерії, які допомагають формувати проектування, розроблення, упровадження та використання етичного ШІ. Основна мета sarAI — бути інструментом управління, який гарантує і демонструє, що розробка та робота системи ШІ заслуговують на довіру, тобто відповідають законодавству, етично обґрунтовані та технічно надійні, отже, відповідають ЄШІА [12].

Як вказано в стислому описі, sarAI передбачає структурований процес для забезпечення та демонстрації дотримання визначених організаційних цінностей. З цієї метою sarAI використовує процесний погляд на системи ШІ, визначаючи та переглядаючи поточні практики на п'яти етапах життєвого циклу штучного інтелекту: проектування, розроблення, оцінка, експлуатація та виведення з експлуатації. При цьому як постачальники технологій, так і кінцеві користувачі мають змогу надати етичну оцінку на кожному етапі життєвого циклу ШІ та перевіряти дотримання основних вимог до систем ШІ, викладених у ЄШІА. Процедура складається з трьох етапів: першим етапом є складання протоколу внутрішньої перевірки (далі — IRP), який слугує засобом для забезпечення якості та управління ризиками; на другому етапі створюється зведений опис даних (далі — SDS), який подаватиметься до майбутньої загальнодоступної бази даних Європейського Союзу діючих систем ШІ високого ризику; на третьому етапі створюється зовнішня система показників (далі — ESC), яка може бути доступна (не обов'язково) клієнтам та іншим зацікавленим сторонам [12].

IRP дає змогу організаціям здійснювати оцінку відповідності та створювати відповідну технічну документацію згідно з ЄШІА, стежити за етапами розроблення життєвого циклу системи ШІ та оцінювати обізнаність організації, продуктивність і наявні ресурси для запобігання, реагування та усунення потенційних збоїв. IRP призначений для роботи як документ з обмеженим доступом. Однак, як і дані бухгалтерського обліку, вони можуть бути розкриті при укладенні договорів або як доказ під час перевірки системи ШІ. SDS надає стислий опис мети, функціональності та продуктивності системи ШІ, яка відповідає вимогам публічної реєстрації за Законом про ШІ. ESC створюється за допомогою IRP і підсумовує відповідну інформацію про систему ШІ за чотирма ключовими вимірами: мета, цінності, дані та управління. Це загальнодоступний довідковий документ, який має бути доступним для всіх зацікавлених контрагентів. Разом IRP та ESC забезпечують комплексний аудит, який дає змогу організаціям продемонструвати всім зацікавленим сторонам відповідність системи ШІ ЄШІЗ [12, 3].

Однак будь-яка технологія, розроблена одними компаніями, може передаватися для використання іншим. При цьому основна увага у таких відносинах зосереджується на договірних умовах. Так, влада міста Амстердам розробила стандартні умови, що застосовуються у регіоні при купівлі систем ШІ та інших алгоритмічних систем. Для полегшення розуміння мешканцями Амстердама роботи алгоритмів і того, які дані вони використовують, договірні умови містять вимоги до інформації, яку повинні надати постачальники, з урахуванням вимог до використання їхньої конфіденційної інформації. Існує три типи інформації, яка узгоджується з постачальником: інформація щодо технічної прозорості (дає змогу зрозуміти технічну роботу алгоритму (код), яка потрібна лише для аудиту або для додаткових роз'яснень; інформація для проце-

дурної прозорості, яка допомагає зрозуміти мету алгоритму і те, як він досягає свого результату; інформація для більшої зрозумілості (застосовуватимуться суворіші правила, якщо результат алгоритму стосується когось особисто) [13].

На сьогодні влада міста Амстердам разом з Європейською комісією із залученням Спільноти практиків, експертів щодо закупівлі працюють над створенням Європейських умов щодо закупівлі ШІ. Так, для погодження і внесення поправок та зауважень від зацікавлених сторін була представлена «Пропозиція стандартних умов договору щодо закупівлі штучного інтелекту державними організаціями версія 0.9» (далі — Запропоновані умови). Запропоновані умови значною мірою ґрунтуються на вимогах і зобов'язаннях для систем ШІ з високим рівнем ризику, включених до розділу III ЄШІА. Хоча інші системи, які не вважаються системами штучного інтелекту, також можуть регулюватися цими умовами, зважаючи на суворі правила контролю, прозорості та звітності державних органів. Такі умови є предметом поточних переговорів, тому положення необхідно буде переглянути, щоб урахувати будь-які внесені зміни та повністю узгодити їх з остаточним ЄШІА. Запропоновані умови містять тільки ті положення, які стосуються систем ШІ та питань у межах регулювання ЄШІА і не охоплюють інші зобов'язання чи вимоги, які можуть виникнути на підставі іншого законодавства, наприклад відповідно до Загального регламенту захисту даних, і не включають інших договірних умов, зокрема умов щодо строків, умов поставки, оплати. Запропоновані умови складені так, щоб їх можна було використати як Додаток до звичайного договору [14].

Таким чином, одночасно з доопрацюванням ЄШІА здійснюється й інша діяльність, яка має на меті забезпечення дотримання умов ЄШІА після набуття ним чинності та використання положення ЄШІА в ході розроблення відповідного законодавства в інших країнах.

Висновки. На сьогодні людство перебуває на тому етапі свого розвитку, коли сучасні технології, такі як системи штучного інтелекту, якщо не підміняють людську працю, то все частіше залучаються до підтримки діяльності людей. Однак ризики, які може спричинити використання таких систем, зобов'язують людство відповідально підійти до регламентації відносин, пов'язаних з широким упровадженням ШІ. З одного боку, надмірне регулювання може сповільнити розвиток галузі або/та активувати тіньовий обіг систем ШІ. З іншого — неналежне регулювання може призвести до порушень основних прав людини й апокаліптичного завершення існування людства. ЄШІА охоплює багато питань, які можуть виникнути у зв'язку з використанням ШІ, ґрунтуючись на оцінці ризиків. Ще до прийняття і набрання чинності Європейським актом про штучний інтелект вжито низку заходів щодо його належного застосування. Адже і модельний закон про ШІ, і модель відповідності систем ШІ, і стандартні умови договорів щодо використання систем ШІ у своїй основі містять положення проекту ЄШІА або пропонують застосувати такі положення. Тому ринок штучного інтелекту матиме належні засоби для розвитку, зокрема й неприйнятні ризики.

Перелік використаних джерел / List of references

1. *Bughin J., Seong J., Manyika J., Chui M., Joshi R. Notes from the AI frontier: Modeling the impact of AI on the world economy. McKinsey Global Institute. September 4, 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence/notes-from-the-ai-frontier-modeling-the-impact-of-ai-on-the-world-economy> (дата звернення: 15.01.2023).*
2. *Transparency and Responsibility in Artificial Intelligence. A call for explainable AI. Deloitte. 2019. 26 p. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/nl/Documents/innovatie/deloitte-nl-innovation-bringing-transparency-and-ethics-into-ai.pdf> (дата звернення: 15.01.2023).*

-
3. Burrell J. *How the machine 'thinks': Understanding opacity in machine learning algorithms*. *Big Data & Society*. January-June 2016. Volume 3, Issue 1. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2053951715622512> (дата звернення: 15.01.2023).
 4. *Proposal for a Regulation laying down harmonised rules on artificial intelligence*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-laying-down-harmonised-rules-artificial-intelligence> (дата звернення: 14.02.2023).
 5. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Fostering a European approach to Artificial Intelligence*. URL: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:01ff45fa-a375-11eb-9585-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF (дата звернення: 14.02.2023).
 6. *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Coordinated Plan on Artificial Intelligence*. URL: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:22ee84bb-fa04-11e8-a96d-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF (дата звернення: 14.02.2023).
 7. *Impact Assessment of the Regulation on Artificial intelligence*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/impact-assessment-regulation-artificial-intelligence> (дата звернення: 14.02.2023).
 8. *A European approach to artificial intelligence*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-approach-artificial-intelligence> (дата звернення: 10.01.2023).
 9. *Briefing EU Legislation in Progress*. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698792/EPRS_BRI\(2021\)698792_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698792/EPRS_BRI(2021)698792_EN.pdf) (дата звернення: 05.01.2023).
 10. *Artificial Intelligence Act: Council calls for promoting safe AI that respects fundamental rights*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/06/artificial-intelligence-act-council-calls-for-promoting-safe-ai-that-respects-fundamental-rights/> (дата звернення: 23.02.2023).
 11. *Model Law on Artificial Intelligence (2022)*. *The Regulatory Institute's Blog*. URL: https://www.howtoregulate.org/model_law_ai/ (дата звернення: 05.01.2023).
 12. Floridi L., Holweg M., Taddeo M., Amaya Silva J., Mökander J. *Wen capAI - A Procedure for Conducting Conformity Assessment of AI Systems in Line with the EU Artificial Intelligence Act*. 91 Pages, Posted: 25 Mar 2022, Last revised: 22 Jul 2022. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4064091 (дата звернення: 05.01.2023).
 13. *Contractual terms for algorithms*. URL: <https://www.amsterdam.nl/innovation/digitalisation-technology/algorithms-ai/contractual-terms-for-algorithms/> (дата звернення: 07.02.2023).
 14. Naves J. (Pels Rijken). *Proposal for standard contractual clauses for the procurement of artificial intelligence by public organisations version 0.9*. URL: https://living-in.eu/sites/default/files/files/Draft%20AI%20Clauses_1.pdf (дата звернення: 07.02.2023).
 15. Engler A. *The EU AI Act will have global impact, but a limited Brussels Effect*. *Brookings*. 2022. URL: <https://www.brookings.edu/research/the-eu-ai-act-will-have-global-impact-but-a-limited-brussels-effect/> (дата звернення: 04.05.2023).
 16. Coulter M., Mukherjee S. *Explainer: What is the European Union AI Act?* *Reuters*. 2023. URL: <https://www.reuters.com/technology/what-is-european-union-ai-act-2023-03-22/> (дата звернення: 04.05.2023).

17. Ebers M., Hoch V. R. S., Rosenkranz F., Ruschemeier H., Steinrötter B. *The European Commission's Proposal for an Artificial Intelligence Act—A Critical Assessment by Members of the Robotics and AI Law Society (RAILS). Multidisciplinary Scientific Journal, J 2021, 4, 589–603.*
18. Smuha N., Ahmed-Rengers E., Harkens A., Li W., MacLaren J., Pisellif R., Yeung K. *How the EU Can Achieve Legally Trustworthy AI: A Response to the European Commission's Proposal for an Artificial Intelligence Act, Elsevier, August 2021, 59 p. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3899991 (дата звернення: 04.05.2023).*

Volodymyr Shevchuk

Ph.D. student of the Intellectual Property Scientific Research Institute of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine

Draft Regulation of the European Union about artificial intelligence and related initiatives

The article generally examines the project of the European Law on Artificial Intelligence (hereinafter the European Law on Artificial Intelligence — EAIA, and artificial intelligence — AI), developed by the European Commission, which is part of the AI package presented by the European Commission, which additionally includes the European Commission's message on promoting a European approach to AI; revision of the coordinated plan with AI (with EU member states); appropriate assessment of the impact of the project of the EAIA. Such an AI package defines the European approach to the regulation of AI in the European Union. An overview of the main amendments to such a project by the Council of Europe is also presented. The tools designed to facilitate the application of the future EAIA are also analyzed and briefly described. Thus, a review of the model law on artificial intelligence was carried out, which contains original provisions on the regulation of AI, and also suggests to interested persons to use the provisions of both the EAIA and other existing legal acts of other countries, the purpose of which is to make it easier for other countries to develop own laws regarding artificial intelligence. The model of compliance of AI systems with such a law is important from the point of view of applying the provisions of the future EAIA. This aspect provides a general characterization of such a model, the main purpose of which is to serve as a management tool that ensures and demonstrates that the development and operation of an AI system is trustworthy i.e. compliant with legislation, ethically reasoned and technically reliable and therefore compliant with the EAIA. Since the market for the use of AI systems is already operational, it is important from the point of view of guarantees, legal compliance and liability for the damage caused to develop appropriate standard contractual terms. Thus, this article examines the standard conditions of such contracts, which are already used in some European countries, namely in the city of Amsterdam (Netherlands), as well as trends in the development of a standard contract for the purchase of AI systems by state bodies.

Keywords: artificial intelligence system, artificial intelligence act, model law on artificial intelligence, agreement on the use of artificial intelligence systems, model of compliance of an artificial intelligence system

Подано / Submitted: 03.04.2023

Доопрацьовано / Revised: 04.05.2023

Прийнято до публікації / Accepted: 30.05.2023